

הערך שבדרך

1. תלמוד בבל מסכת שבת זט ל'ג'ב

דיتابי רבי יהודה ויתיב יהודה בן גרים גביהו פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים מעשין של אומה זו תקנו שוקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות. רבי יוסי שתק נעה ובו שמעון בן יוחאי ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן תקנו: שוקין להושיב בחן זונות מרחצאות לעדן בהן עצמן, גשרים ליטול מהן מכס. הילך יהודה בן גרים וספר דבריהם ונשמעו למלכות. אמרו יהודה שעילה יתעלה. יוסי ששתק גלה לציפוריו שמעון שגינה יחרג. אזל הוא ובריה טשו כי מדרשא כל יומא הוה מיטמי לחו דביתחו יפתח וכוזא דמיא וכרכ. כי תקייף גוירתא אמר ליה לבריה מנינו הוה והוא יתבי עד צוארינו לה ומגלאין לנו. אזלו טשו במערטתא. איתרחש ניסא איברי فهو חרבא ועינה דמיא והוא משליחי מנינו הוה והוא יתבי עד צוארינו בחלא כולי יומא גורי. עידין צליוי לבשו מיכס ומצלו והדור משליחי מנינו הוה כי היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערטתא. אתה אליהו וקסם אפיקחא דמערטתא. אמר: מאן לודעה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גוירתה. נפקו חזו אינישי דקארכבי זורען. אמר מניחון חי עולם ועסקון בחמי שעיה. כל מקום שנונתנן ענייהון מיד שורף. יצתה בת קול ואמרה להם להחריב עולם יצאתם חיזרו למערטכם. הדור אזל איתיבו תריסר יrhoוי שתא. אמרי משפט רשותם בגיהנום שנים עשר חדש. יצתה בת קול ואמרה צאו ממערטכם. נפקו. כל היכא דזהה מחי רבבי אלעזר הוּה מסי. רבבי שמעון אמר לו בני זי לעולם אני אתה. בחד פניה דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקייט תרי מדאניASA ורהייט בין השמשות אמרו ליה הני למה לך? אמר להו לכהד שבת. ותיסagi לך בחד. חד כנדג זכור וחד כנדג שמור. אמר ליה חזוי כמה חביבין מוצאות על ישראל.

2. עיןiah / שבת א' / פרק שני / רעב.

כל מקום שנונתנן ענייהון מיד שרף.
מצד המבט הייתר עליו אין שהעולם צריך שהוא להתנהג, כדי שיראו הבריות אור וחימם של אמת, אין כאן מקום לפשרות, לתיקונים למחצה לשיליש ולרביעי, כי' מא מחלוקת גודלה על כל הסדרים ההווים, על כל העול הגודל הנעשה בחמי החברה, ועל כל העבודה הבזוזה שלקה לו האדים בהגבירו על עצמו דמיונו ותאותיו הרעות ועייכ' נעשה שלפן ונובה, וכל הדברים הטובים שלו באו לקויים וחסרים, מוכסים בענן של סכלות ורשעה...
עיב' כל מקום שנונתנן ענייהון מיד שרף, בלבד או יותר ביחס לקדושה ולמוסר העליון איך מה שראו להיות כשלכו בNEY' בדרך הטובה והישראל, מיד שרף, בלבד או יותר, בלבד פשרה וביצוע.

3. עיןiah / שבת א' / פרק שני / רעב.

נפקו, כל היכא דזהה מחי ר'יא הוּי מסי ר'ש.
...כדי שייהו שני הצדדים מלאים כי' מאותו השכל והאור האלקי הנזכר לו, נחלקו לשתי מערכות, כדי שכל אחד יtron את פריו בכל זאת. והיה ר'יא מביר את הצד השילוי, ור'ש לעומתו מביר את הצד החובי, וכח הזכות של החמים, בין מצד ההוה בין מצד העתיד.

4. רעתה. שבת ל'ג'

בחד פNEY' דמעלי שבתא, חזו ההוא סבא דזהה נקייט תרי מדאניASA, ורהייט בין השמשות, אל' הני למזה לך, אל' לכבוד שבת, ותסנו לך בחד, חד כנדג זכור וחד כנדג שמור, אל' לבריה חזוי כמה חביבין מוצאות על ישראל, יתיב דעתיהו.
א. קדושת השבת יש שניים בchnerה: האחד מה שהיא מקדשת ומעלתה את ישראל בקדושתה העליונה ומרוממתות אותן בצד קדושת היום המעלת ענייני חול ומדבקתם בכבוד עליון וקדושה עליונה.

ב. חז' מזהה, היא ממשכת ג'יכ' את כח כל ימי המעשה עם כל חילוניות ושפלוותם, שע"י שהם נזכרים בקדושת השבת הנם מתרומות. ובאין הכרה מוחשית, הנפש הישירהלית מרווחת עצמה אפילו ביום החול מפני זכר של יום השבת, ובזה אין דברי החול שפלים כי' כמו שהם נראים בחיצוניות שליהם, כי' הם הולכים ומתעלמים בקדושת השבת.

ג. ואעיפ' שרוב הזמן העסוקים בעבודות החול, מ"מ כי' הקדושה קרובה היא אל לבם, עד שהתכלית העליונה שבחייבים מונחת עמוק בתוך הלב שהוא נועצה ודокаה בקדושה. וכפי הרכומות של גלוי קרובת אלקים ב"ה בנפש, שהיא כמדת הטוב והצדק יותר דרכי השם יתברך שנזכרים בה, ע"פ' המבט הזה יש להשקייף על חייו שעיה ועל העוסקים בהם בעין של קורת רוח.

ד. בין השימוש - הוא המעביר שבין העבר להעתיד והוא מקשר את החול אל הקודש, ומורה השפעת הקודש על הרגשה קישורו, עע'פ' שמצד ההרגשה החיצונית נראה שהחול הוא מאד מגושם ופחות, מ"מ יש בו כח פנימי שרך בסיקירה של הרגשה פנימית חזה הדומה לחוש הריח, שהוא דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו, רק אז יוכר קדושתו וועלויו. וזה הכל של פעולה הקדוש על החול הוא פועל את הזירות המעשית, עד שמעורר ג'יכ' את כחوت הזקנה להיות מזרזים בפועל ובמעשה, ומ"מ עע'פ' שהחול מושפע מהקדוש מ"מ אין מעלה הקדוש נופלת לחשבה רק כמצורפת אל החול, כי' היא עומדת במעלה עצמה ג'יכ'.

ה. עיב' בchniot להם שבחד פNEY' דמעלי שבתא ההוא סבא, שלא היה לו ראוי להמצאה בקרבו כבר כח הזירות לмерוצחה וחפזון, ומה שניה עליוطبعו להיות פועלות החומרית הצריכה לצתת מקדושת השבת. בהרואה על ההרגשה הפנימית הרוחנית הצריכה לצתת מקדושת השבת.

ו. אמנס תרתי ליל, אחד כנדג זכור, המורה על היחס של השבת עם החול, ואחד כנדג שמור המורה על עצם השמירה של קדושת השבת כשהיא עצמה.

ז. אמר כמה חביבין מעתע על ישראל, קדושת המצות היא הנשמה המונחת בתוך כח החיים של גלגל כל פעולותיהם, שהן נראות כי' פשوطות ושפלוות.

ח. יתיב דעתיהו, ולא הצעירו עוד על חייו עולם הנבלים מחיי שעיה, בראותם כי גם בחיי שעיה יש לישראל קישור אמץ לחיה עולם, וזה הקישור הוא מחודש ונוטן כח לכושלים ועיפים, להיות וריזום לעבותה הקודש, גם בימין זקנה ושיבת. ועילו הקדושה הזאת של הפיכת טבע הזקנה הכבידה לזריזותה של הילדות, דבר זה א"א לצאת אל הפעול כי' עיי' פועלות החול כשהן מתפרקות מחוגן לעולות אל הקודש, כאשרו היחס שיש לחוי עולם אל חייו שעיה, שהם מוסיפים מעלה בצרופם, עיב' יתיב דעתיהו.